

DZIECINNY (146) *ai*

dziecinny (144), **dziecinny** (2); *dziecinny BiałKat*; *dziecinny : dziecinny ZawJeft* (4 : 1).

e jasne.

sg m N dziecinny (18). ◇ *G dziecinného* (12); -ého (2), -(e)go (10). ◇ *A dziecinny* (11), *dziecinn(e)go* (1). ◇ *I dziecinnym* (7). ◇ *L dziecinnym* (6). ◇ *f N dziecinną* (9). ◇ *G dziecinn(e)j* (2). ◇ *A dziecinną* (4). ◇ *I dziecinną* (1). ◇ *L dziecinnéj* (2); -éj (1), -(e)j (1). ◇ *n N dziecinné* (2); -é (1), -(e) (1). ◇ *G dziecinného* (9); -ého (2) *ZawJeft*, *SarnStat*, -ego (1) *OpecŻyw*, -(e)go (6). ◇ *D dziecinn(e)mn* (1). ◇ *A dziecinn(e)* (2). ◇ *I dziecinnym* (1). ◇ *L dziecinnym* (1). ◇ *pl N subst dziecinn(e)* (12). ◇ *G dziecinnych* (24). ◇ *D dziecinnym* (3) *FalZioł* (2), *ZawJeft*, *dziecinn(e)m* (1) *RejPs*. ◇ *A subst dziecinné* (8); -é (1), -(e) (7). ◇ *I f dziecinnymi* (1) *CzechEp*, *dziecinnémi* (1) *GórnTroas*. ◇ *L dziecinnych* (7).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

Przymiotnik od „dziecina”; właściwy dziecku, należący do dziecka, przeznaczony dla dziecka; puerilis Mącz, Cn; puellaris Calep; infantilis Cn (146) : Chwała czełtz ij fláwa bądź tobie krolu krifte odknpicielu/ ktorému dziecinną [lege: dziecinną] flicznoftz wyfláwiá chwálę miłościwą. OpecŻyw 72, 24v; Wodka druga na kašel dziecinny. FalZioł II 17c; Lekarztwa naprzeciw zapieczeniu dziecinne^{mv}. FalZioł V 38v, I 118d, V 37v [2 r.], 38 [2 r.], 38v, 39v (16); RejPs 198; KrowObr 233V; RejWiz 32, 88v, Cc8v; BielKron 76v, 112v [2 r.]; Nugivendus, Łąteczny Kramárzik/ Ten zwłázczá który łątki/ Obraski/ Barwki/ Dziećinne á niewieście rzeczy w fwym kramie ma. Mącz 252d, [18]b, 262a, 329d [2 r.], 343a, 376a (9); SienLek 14v; GórnDworz H3; RejPos 38v [2 r.], 281; BiałKat 261; Dawfzy tedy dobrá fwe w on cudzy fzáfunek/ Spuścił fie ná dziećinny niepewny ráunek. HistLan A3; KuczbKat 395; Vbiory iákie máią być dziećinne/ y cwiczenie obyczáiow młodych. RejZwierc 7, A5, 6v, 7v, 77; RejPosWstaw [41³], [41⁴]v; KarnNap B; przeto rodzicy niechay się ftaráią/ áby igry dziećinne [ludi puerorum] były vcźciwe ModrzBaz 11, 10v, 11, 12, 31v, 52v; SkarŻyw 3 [2 r.], 46, 141, 297, 388 [2 r.] (8); CzechEp 57, 85 marg, 92 [2 r.], 174 [2 r.], 340, 360; A iż o dziećinnym Papieřkim/ czárowány m chrzćie/ nic w piřmie ř. nie czytamy NiemObr 145, 145 [3 r.], 146, 147 [3 r.], 148, 149; KlonŻal B2; ZawJeft 39, 41, 43; Impubes – Ten ktori ieřzeze na brodzie y łunie włóřow nie puřczą, młodz dziecinna. Calep 514b, 873a; GrochKal 9; Zwyciężón będąc dziećinnémi łzám/ Rzekł GórnTroas 50; LatHar 2; WujNT 62 marg, 1.Cor 13/11; WysKaz 20; SarnStat 583; SiebRozmyřl G2; Głupřtwo ieřt przywiázáne do fercá dziećinnego [Stultitia colligata est in corde pueri Vulg Prov 22/15] SkarKaz 420a, 160b, 420b; VotSzl C4; KlonWor 29.

W charakterystycznych połączeniach: dziecinna (-e) gra (5), *igra* (2), *igrzysko* (3), *młodość*, *niewinność*, *wychowanie*.

Przysłowie: Nuces relinquere proverbium, Przełtác dziećinnych rzeczy/ mieć fie ku ftátkowi, Mącz 194d, 255c.

Wyrażenia: »dziecinne dzieci« = lalki (1): *Pupa, Łątká/ dziećinne dzieći/ łątki. Mącz 332a.*

»dziecinne (-y) lata, wiek« = puerili aetate Modrz, JanStat; pueritia Mącz, Modrz [szyk 11 : 4] (12 : 3): Bronił mu thego [walki] Saul dla lat dzyećinnych BielKron 65v; Mącz 29c; GórnDworz Hh4v; BiałKaz I3; ModrzBaz 9v, 13, 53; SkarŻyw 250; StryjKron 285; ZawJeft 21, 23; LatHar 79,

530; *SarnStat* 593; Gdy froga Proferpiná mátkę niezegnáną/ Wzięłác w wieku dziećinnym/ tobie požądáną Mátkę *SapEpit* A2.

»dziecinny papinek« (1): á fmaż w tym rofchodniku thák wielé/ iż gdy rozewré rofchodnik/ może gęfto być iáko dziećinny pápinek *SienLek* 167.

»szpital dziecinny« [*szyk* 4 : 1] (5): Ten w Rzymie miefcie Leoninie fzpital fwiętego ducha założył dzyećinny *BielKron* 182v, 182v *marg*, L1113; Brephotrophia [...] Latine parvulorum hospitalia in quibus infantes exposititii, et pupilli aluntur [...], Sirotny dóm/ álbo/ Szpital dziećinny. *Mącz* 26d; *Calep* 138b.

»dziecinny wodz, mistrz, rzędziciel« = *pedagog*; *paedagogus* *Mącz*, *Vulg* [*szyk* 5 : 2] (4 : 2 : 1): *KromRozm II* i2v; *Paedagogus*, Dziećinny miłtrz/ náucziciel/ pedágóg. *Mącz* 272c; *WujJudConf* 206; *CzechRozm* 89, 94; A przetoż zakon/ dziećinnym wodzem náłzym był [*pedagogus noster fuit*] do Chriřtułá *WujNT Gal* 3/24, *Gal* 3 *arg*.

Przen: *Niepoważny, naiwny, śmieszny; słaby* (13) : *BierEz* P2; *BielKom* D8v; [*dworzanin'*] áby fie przedfię: miał ná piećzy/ żeby czego dziećinnego po nim znác nie było. *GórnDworz* F8v; *GrzegŚm* 6; Acz fię ia Leopolicie [...] dziwuię/ że fię podiawfzy tego przekłádu popráwić/ tych ták fzpetynych á práwie dziećinnych omyłek nieobaczył *BudNT przedm* c3; *CzechRozm* 72; *SkarJedn* 95; Wálze bićia/ dziećinne fą nam ftrzáły. *SkarŻyw* 207, 200, 470; Pátrząc do iákichefcie nieprzyfytońfcici/ y práwie dziećinnych y śmiechu godnych pořtępkow/ y zágmatwánia przyfzli. *SkarKazSej* 694a.

W charakterystycznych połączeniach: dziecinne (-a) igranie, igrzysko, omyłka, płochość, postęпки.

Szeregi: »dziecinny i głupi« (1): práwie mi fie dziećinny/ á máło bych nie rzekł y głupi y fprořny/ widzi ten ich dowod *CzechRozm* 81.

»dziecinny a prosty« (1): takowé rozmyflanię będzie fie widzialo niektory^m iakoby dziećinné a prořté/ a dworni ludzie będą to mietz fńádz zapořmiech fobie. *OpecŻyw* 30.

Synonimy: chłopięcy, synowski.

Cf **DZIECIĘCY, DZIECIŃSKI, NIEDZIECINNY**